

A szegedi rendőr

(A Délmagyarország munkatársától)
Polgártárs, munkádól este hazatérve, nyugodtan hajtod álomra fejedet. Künn az éjszakában pihenődre, javaidra vigyáz: a rendőr;

ha mégis erőszakkal elrabolják, ami a tied, lopják vagyonodat, testi épséged ellen törnek, a tolvajt, a rablót, az utonállót élete veszélyeztetésével is üldözi: a rendőr;

szórakozásaidat színházban, hangversenyen, meccsen, moziban senki nem zavarhatja, örökös felett: a rendőr;

akarsz autót vezetni, kerékpáron száguldani, gyűjteni jótékony és főleg nem jótékony célokra, magadat ki- és bejelenteni, mindezeket a dolgokat engedélyezi: a rendőr.

Ime az élet ezerféle megnyilvánulásában a rendőr az, aki dolgainkat intézi. Ma, amikor a paragrafusok között vergődik a kisember sorsa, alig van olyan hete, hogy valamiképpen ne kellene nexusba kerülnie a rendőrséggel. Az utolsó évtizedben a rendőrség tevékenységi köre annyira kibővült, annyi beleszólása van a mindennapi élet apró-cseprő dolgaiba, hogy ha csak a legcsekélyebb változtatást is akarom eszközölni szürke és robotos életemnek, nem tehetem meg anélkül, hogy ehhez előbb ne kérjem ki a rendőrség engedélyét. Ha csak, például Szabadkára kell átjárulnom, ha meg akarok pályázni egy állást, ha ipart akarok üzni, ha bort akarok mérni, ha biciklizni akarok, ha elgázolnak, ha tovább akarok szórakozni, ha tánciskolát akarok nyitni, ha vívni akarok tanítani, ha bele akarok fulladni a Tiszába, egyiket sem tehetem meg anélkül, hogy a rendőrség erről ne szerevezzen tudomást.

Kikből áll ez a szervezet, amelynek ennyi beleszólást engedélyezett a hatalom? Beszéljünk egyszer róluk is.

A kapitányság vezetője

Dr. Buócz Béla főkapitányhelyettes. Csak nemrég kapta meg ezt a rangot. Becézőnéven mindenki a „kis öreg”-nek hívja. Jó barát, jó feljebbvaló ez az aránylag még fiatal, 45 éves főrendőr, aki mindenkinek megtesz mindent, amit csak megtehet.

Szívélyes és kedves modoru a főkapitányhelyettes, a verscek egykor népszerű rendőrkapitánya, aki keserves hányattatott sors után került Szegedre.

Buócz Bélát magának vallja a szegedi sporttársadalom is. Ma is szívesen forgatja a kardot, teniszezik, uszik, célbalő. A három Buócz-fiu is kitűnő vívó és amikor az apát nemrég ünnepelték a vívóegyletben és a főkapitányhelyettes a klub művész plakettal tüntette ki, azzal vette át az emléket:

— Ezt megmutatom a fiaimnak!

Akik az ügyeket intézik

Öt osztályra tagozódik az államrendőrség szegedi szerve.

I. Elnöki osztály. Vezető dr. BBuócz Béla. Ide tartoznak a személyi és gazdasági ügyek, az államrendészet legfontosabb ügyei (politikai, egyesületi, egyesülési, sajtó, a külföldiek ügyei.) Ebben az osztályban döntenek a bizalmas természetű politikai ügyekről.

Az elnöki osztály sokféle reszortját dr. Kátay Lajos rendőrfogalmazó referálja, aki a főkapitányhelyettes „szárnysegéde”.

Ebbe az osztályba tartozik a külföldiek ellenőrző hivatal, amelynek élén dr. Halász Károly rendőrkapitány áll; mellé Moldoványi László segédfogalmazó van beosztva; továbbá a bejelentő hivatal.

II. Közigazgatási ügyosztály. Vezető dr. Buócz Béla. A legvegyesebb ügyek nyerne itt elintézését. Itt kell utóvéleért folyamodni dr. Schön Károly kapitányhoz, itt tartja nyilván a nyilvántartásra kötelezett hölgyeket dr. Hamar Zoltán segédfogalmazó; autók, bicikli, fegyverhasználati engedélyt dr. Véber Árpád kapitány ad; a cseléd-ügyek legfőbb intézője Thiry Lajos rendőrtanácsos.

III. Büntügyi ügyosztály. Vezetője dr. Borbola Jenő rendőrtanácsos. Ami csak deliktum és vétés van a Csemegi kódexben, annak első üldözője a rendőr. A nyomozás nehéz és fáradságos munkája az igazi rendőri feladat. A leleményesség, az ügyesség, a rátermettség a legfontosabb kellékek ebben a „szakmá”-ban. A büntügyi osztálynak szerteágazó apparátusai vannak.

Dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos, az ügyosztály helyettes vezetője, régi érdemes szegedi rendőr, akinek a nevéhez nagyszabású bűnügyek kibogozása fűződik. Dr. Vastagh Zoltán rendőr-

kapitány a legképzettebb rendőrtisztek egyike, és rendőrkoponya, amely a legszövevényesebb ügyekben is helyes utra tudja terelni a nyomozást.

A sérülési ügyek dr. Deák Ferenc segédfogalmazó reszortjába tartoznak. A kapitányság nagy szimpatiaimnak örvendő „Franci”-ja. A legkedvesebb barát és a legszolgálatrakészebb gentlemann.

A büntügyi osztály irányítása alá tartozik a detektív testület is. 26 titkos rendőr teljesít szolgálatot. Régimultu vezetőik Bapko János detektív-főfelügyelő, Posztós Mihály és Tóth István csoportvezetők. A detektív munkája nehéz és felelősségteljes. Nincs nappal és nincs éjszaka, hideg vagy meleg, hó és fagy a detektívet nem tarthatja vissza munkájában.

IV. Rendőri büntető bíróság. Vezető vitéz dr. Petkóczy Lajos rendőrtanácsos. Menj át Ujszegedre a hidnak baloldalán, a jobb helyett, csavarogjál, kávéházadat három óránál tovább tartsad nyitva, ne fizessed a rádiódíjat, berugottan ordítozz az uccán, ne legyél véletlenül egészségügyi lappal felszerelve; gyorsan hajtass; autódon

nem ég a lámpa; káromkodj nagyokat; kövess hölgyeket, akkor ide kerülsz a rendőrbírók elé. Vitéz dr. Petkóczy Lajos rendőrtanácsos, dr. Stadler István rendőrkapitány, dr. Ujvárossy Miklós rendőrfogalmazó hozzák az ítéletet. Elsőrangban jövedelmező intézmény ez a rendőri büntető bíróság.

V. Őrszemélyzeti ügyosztály. A szolgálattevő rendőrszemélyzet ügyosztálya Gyarmathy János főfelügyelő parancsnoksága alatt. Tisztjei Balogh Tibor főfelügyelő Alsótanyán, Oroszlán Dezső főfelügyelő Felsőtanyán; Sipos Miklós főfelügyelő, Loász István és Kovács József segédfelügyelők. Az őrszemélyzeti ügyosztály hatáskörébe tartozik a kerületi őrszobák ellenőrzése, a személyzet kivezénylése, őrségadás stb.

Nagyjából így festene a rendőrség szerveinek ismertetése. Minden hivatalhoz természetesen megfelelő számú segéderő van beosztva. Van a rendőrségnek külön iktató- és kiadóhivatala, külön pénztára.

A fogda — ismeri mindenki Szegeden — a városháza szuterénjében van, kissé elavult berendezésű és ma már nem megfelelő.

A krónikás feljegyzi 1929 nagyobb rendőri eseményeit

Elénken kezdődött az ujesztendő. E napnak a krónikája nem kevesebb, mint 7 betörést, két véres támadást, 3 súlyos szerencsétlenséget, egy öngyilkosságot és számtalan botrányos részegséget jegyez fel. De azután a szokványos mindennapi rendőri eseményeken kívül majd három hónapig csend honolt a rendőrség büntügyi osztályán. A nagy csöndbe azután kellemetlen crescendóval ütött be

a Károlyi uccai nagyszabású betörés

hire. Kasszafurók kibontották a falat a városi bérházban, a rendőrség szomszédságában. A Rosenberg-féle ékszerüzlet Wertheim-kasszáját úgynevezett rőzsaszerűen furták meg és az ingafurakon kívül mindent elvittek az üzletből. Dr. Vastagh Zoltán rendőrkapitány vezette a nyomozást, megállapította, hogy az akkor a Szeged környékén működő Jakus-banda követhette el a betörést. Ez a feltevés helyesnek is bizonyult, némsókára Budapesten elfogták Jakust és társait. Sokba került neki a kirándulás. Hét évre ítélték a hűhet bandavezért.

A másik nagy kasszafurási esetet

a Kalderás-féle cigány betörőbanda

követte el szeptember elején. Ez volt a rendőrség legnagyobb bűnügye az év folyamán és a rablók üldözése, elfogása, vallatása napokig izgalomban tartotta a nyilvánosságot.

Kalderás és másik négy társa napokon keresztül a Tisza füzesei között bujkált és ott főzték ki terveiket, a keramitgyár és az enyvgár kasszáinak kifurását és kifosztását. A banda, hogy magának a rablásokra erőt gyűjtson, féltucat-

nál több betörést követett el Alsóvároson, majd megrohmozták a keramitgyár irodáját, leütötték az őrt, feldúlták az irodahelyiséget, feldöntötték a Wertheim-kasszát, tovább azonban nem végezheték munkájukat, mert megzavarták őket, mire elmenekültek. Vakmerőségükben azonban annyira nem ismertek határt, hogy még ugyanazon éjszaka betörték az enyvgárba, félholtra verték az éjjeli őrt, a kasszát egy ellopott kocsiengelyen kigörgették az irodából, össze-vissza verték, de zsákmányt nem találtak.

Hatalmas apparátussal indult meg a nyomozás, amit dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos vezetett teljes sikerrel. Súlyos harcok árán kerültek rendőrkézre a cigánybanditák, akikkel azután egy teljes napig helyszíneltek a betörések helyein.

Az év rendőri krónikájának másik legérdekesebb eseménye a szegedi

pénzhamisítók

kézrekerítése volt. Hamis egypengősökkel árasztották el a várost. A tetteseket azonban sokáig nem találták meg. Papp tanácsos ezután leleményes trükkkel kelepcébe csalta a Somogyi-telepi pénzhamisítókat, akik azóta már meg is kapták büntetésüket.

A tanyavilág rengeteg apró-cseprő bűnesete közül messze kiemelkedett az a gyilkosság, ami november utolsó hetében történt Felsőtanyán. Lengyel Ferenc tehetős kisgazdát az örökség miatt

agyonlőtte a veje,

Rácz István. Oroszlán Dezső rendőrfőfelügyelő rövid idő alatt elfogta Ráczot, aki bevallotta bűnét.

572

Valódi Dr. JÄGER-féle

gyapju fehérneműek Wagner F. A. és Fia cégnél

Szegedi

Festőmunkások termelő szövetkezet

készít elsőrendű kivitelben, jutányos árban

szobafestési, mázolás, bútorfényezés, cimfestési és aranyozást.

Szeged, Feketesas ucca 22. és Korona ucca 13.

Telefon: 942.

Budweisi **Cserépkályhák** különféle szín- és méretben kaphatók
Landesberg cementáru-gyárában Szeged

Az összes építkezési anyagok legjobb beszerzési forrása.